

Aan de gemeenteraad

datum	6 november 2025
behandeld door	L. Twijnstra
ons kenmerk	2025-0080934
onderwerp	Pilot gratis lenen bij de bibliotheek voor jongvolwassenen (18–27 jaar)

Geachte mevrouw, meneer,

Aanleiding

Op 7 juli 2025 heeft de raad een motie van D66 aangenomen. In de motie verzoekt de raad het college een voorstel uit te werken voor een pilot met een gratis bibliotheekabonnement voor een doelgroep ouder dan 18 jaar. Daarbij is 1 januari 2026 als streefdatum voor invoering genoemd, voor zover dit mogelijk en haalbaar is.

Besluit college

De bibliotheek biedt al een gratis Instapabonnement aan voor alle inwoners van 18 jaar en ouder. Dit abonnement geeft toegang tot computers, printers, werk- en studieplekken, online cursussen en kortingen op activiteiten. Leden krijgen de eerste twee maanden bovendien toegang tot e-books, luisterboeken en online tijdschriften via de Online Bibliotheek. Het gratis lenen van fysieke boeken valt echter niet binnen het abonnement en kost €3,50 per boek.

Om het gebruik van de bibliotheek onder jongvolwassenen te stimuleren, start het college een pilot voor inwoners van 18 tot 27 jaar. Binnen deze pilot wordt het Instapabonnement uitgebreid met het gratis lenen van fysieke boeken. Gratis of met korting aanbieden van de Online Bibliotheek is vanwege landelijke afspraken niet mogelijk. Om de pilot financieel beheersbaar te houden, geldt een leenbeperking van maximaal 10 boeken per jaar. Het doel is te onderzoeken of deze maatregel het gebruik van de bibliotheek onder jongvolwassenen vergroot.

De keuze voor de leeftijdsgroep 18 tot 27 jaar is bewust gemaakt. Deze groep maakt relatief weinig gebruik van de bibliotheek. Door de pilot op een afgebakende doelgroep te richten, blijft deze financieel en organisatorisch beheersbaar en kunnen de resultaten beter worden gemonitord.

Tijdspad en uitvoering

De pilot start naar verwachting op 1 januari 2026 en loopt twee jaar. In deze periode kunnen alle inwoners van 18 tot 27 jaar een gratis Instapabonnement nemen, waarmee zij naast de faciliteiten die al bij het abonnement horen ook fysieke boeken kunnen lenen. De uitvoering en registratie worden verzorgd door de bibliotheek. Voorbereidingen, zoals het vaststellen van de abonnementsvorm en het budget, vinden plaats in november 2025. De technische implementatie van de ledenadministratie en systemen staat gepland voor december 2025.

Financiering

De maximale kosten voor de pilot worden geschat op circa €70.000 per jaar. Dit bedrag vertegenwoordigt het theoretische maximum, waarbij alle huidige leden van 18 tot 27 jaar met een Instapabonnement – inclusief een ledengroei van 25% – het volledige aantal van tien boeken per jaar zouden lenen. In de praktijk ligt het gebruik aanzienlijk lager. Er wordt alleen betaald voor de boeken

die daadwerkelijk worden uitgeleend, waardoor de werkelijke kosten naar verwachting substantieel lager uitvallen.

Voor 2025 en 2026 ontvangt de gemeente jaarlijks €100.000 via de decentralisatie-uitkering voor bibliotheken. Vanaf 2027 wordt dit bedrag via de algemene uitkering verstrekt. De middelen kunnen worden gebruikt om de kosten van de pilot te dekken. In 2026 worden de financiële voortgang en het gebruik van de middelen gemonitord binnen de reguliere Planning & Control-cyclus. Bij positieve resultaten kunnen de structurele kosten voor de daaropvolgende jaren in de begroting worden verwerkt.

Communicatie

Na besluitvorming wordt de communicatie richting inwoners verzorgd in samenwerking met de bibliotheek. Inwoners die momenteel geen lid zijn, worden bereikt via gemeentelijke kanalen en lokale media. Bestaande leden ontvangen een e-mailbericht van de bibliotheek met de relevante informatie.

Vervolg

De gemeente monitort de voortgang en resultaten van de pilot en informeert de raad hierover medio 2027 via een raadsinformatiebrief.

Met dit besluit geeft het college uitvoering aan de motie en wordt een gerichte stap gezet richting het vergroten van de toegankelijkheid en het bibliotheekgebruik onder jongvolwassenen.

Hoogachtend,

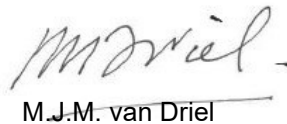
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,

de secretaris,

J.M. Ansems

de burgemeester,

M.J.M. van Driel